

Nr 816

Av herr Carlshamre, om rätt för riksdagen att tillsätta radionämnden.

(Lika lydande med motion nr 711 i Första kammaren)

Det är, enligt min uppfattning, otillfredsställande att Kungl. Maj:t, som utser majoriteten av ledamöterna i Sveriges Radios styrelse, också tillsätter radionämnden, som har att på ett viktigt område övervaka den verksamhet för vilken styrelsen bär ansvaret. Riktigare vore att en så viktig offentlig verksamhet som rundradion, som därtill drives i monopolförhållanden, ställdes under riksdagens kontroll. Radionämnden bör därför utses av riksdagen, lämpligen för lika lång tid som riksdagens mandatperiod, och ha att till riksdagen avge redogörelse för sin verksamhet.

Avsikten är självfallet inte att beskära Sveriges Radios självständighet i fråga om programverksamheten, men kontrollen av att programföretaget efterlever de regler för denna verksamhet som finns intagna i radiolagen och i avtalet mellan Sveriges Radio och staten bör ankomma på riksdagen, inte på Kungl. Maj:t.

Enligt nuvarande ordning ges inget tillfälle för riksdagen att diskutera programverksamheten i radio och television. Interpellationer och frågor tillbakavisas rutinemässigt med den korrekta motiveringen att ingen ledamot av statsrådet och ej heller riksdagen äger rätt att »lägga sig i» den programverksamhet som, enligt avtalet mellan Sveriges Radio och staten, anförtrotts åt radioföretaget. Icke desto mindre har det många gånger upplevts som en brist att riksdagen saknar tillfällen att även principiellt diskutera programpolitiken. Ett sådant tillfälle skulle erbjudas i samband med behandlingen av en årlig verksamhetsberättelse från en av riksdagen vald radionämnd.

Radionämnden ägnar sig huvudsakligen åt att pröva inkomna anmälningar mot enskilda program. Nämnden har visserligen initiativrätt, men någon fortlöpande programgranskning är med nuvarande organisation och resurstilldelning inte möjlig. Det måste konstateras att radionämnden har betydligt sämre möjligheter än den nyligen omorganiserade, på enskilt initiativ tillkomna Pressens opinionsnämnd att fullgöra en effektiv och meningsfull granskning.

Radionämnden bör därför förses med ett kvalificerat utredningskansli med resurser att fortlöpande utföra programanalyser och granskningar av

t. ex. den typ som vid några tillfällen på särskilt uppdrag utförts vid statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Ett sådant utredningskansli skulle radikalt förbättra radionämndens arbetsmöjligheter och dessutom ha stort värde för den allt livaktigare massmediaforskningen.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta

att uttala sig för att radionämndens ledamöter skall utses

av riksdagen; samt

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning

och förslag om upprättande av ett till radionämnden knutet

utredningskansli.

Stockholm den 28 januari 1970

Nils Carlshamre (m)